

ΑΜΕΣΗ ΑΝΑΓΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΚΟΥ

Ο Σύλλογος ΑΡΧΕΛΩΝ συμπληρώνει φέτος τριάντα χρόνια από την ίδρυσή του το Νοέμβριο του 1983. Ορισμένα ιδρυτικά μέλη του, που τότε λεγόταν Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας (ΣΠΘΧ), μελετούσαν τις χελώνες από το 1977 συγκεντρώνοντας στοιχεία και εξερευνώντας παραλίες για πιθανή ωοτοκία. Έτσι μετά τη Ζάκυνθο ανακαλύφθηκαν και οι σημαντικοί βιότοποι ωοτοκίας του Κυπαρισσιακού Κόλπου, του Λακωνικού Κόλπου, και της Κορώνης, και αργότερα το 1989 οι παραλίες του Ρεθύμνου, των Χανίων και της Μεσσαράς στην Κρήτη.

Στις σημαντικές αυτές παραλίες ο Σύλλογος εγκαθιστούσε ομάδες εκπαιδευμένων εθελοντών που, με την εποπτεία ειδικευμένων στελεχών του, συγκέντρωναν κάθε χρόνο τα απαραίτητα δεδομένα για την μακροχρόνια παρακολούθηση της αναπαραγωγικής δραστηριότητας. Επειδή ο αριθμός χελωνών που ωοτοκεί κάθε χρόνο μπορεί να παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις, τα ετήσια στοιχεία με την πάροδο των ετών αποκτούν τεράστια σημασία διότι αφενός τεκμηριώνουν τη σημασία της κάθε παραλίας και αφετέρου μπορούν να δείξουν μακροπρόθεσμες πληθυσμιακές τάσεις.

Έτσι τεκμηριώθηκε η σπουδαιότητα της Ζακύνθου και του Κυπαρισσιακού Κόλπου που σήμερα αποτελούν τις δύο μεγαλύτερες περιοχές ωοτοκίας της χελώνας Καρέττα στη Μεσόγειο. Και οι δύο περιοχές, όπως και άλλες, εντάχθηκαν στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης Natura 2000, με πρωτοπόρα τη Ζάκυνθο όπου μετά από μακροχρόνιους αγώνες του ΑΡΧΕΛΩΝ και άλλων περιβαλλοντικών οργανώσεων αργότερα και με έντονη πίεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και διεθνών οργανισμών, δημιουργήθηκαν το 1999 το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου και το 2000 ο Φορέας Διαχείρισής του.

Η δημιουργία του Πάρκου και του Φορέα Διαχείρισης στη Ζάκυνθο ήταν ένα μεγάλο βήμα εμπρός για τα περιβαλλοντικά τεκταινόμενα της χώρας. Με τη θεσμοθέτηση ενός συγκεκριμένου φορέα με αποκλειστικό αντικείμενο τη διαχείριση του Πάρκου και με την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού από την περιοχή ανακόπηκε η άναρχη δόμηση και οι αυθαιρεσίες, άρχισαν να εφαρμόζονται μέτρα διαχείρισης, και λειτούργησαν φύλαξη της περιοχής και ενημέρωση του κοινού. Με λίγα λόγια μπήκε κάποια τάξη στην ξηρά και εν μέρει στη θάλασσα. Όλα αυτά μέσα σε ένα προηγούμενο χάος αρμοδιοτήτων και με δεδομένη την ανεπάρκεια ή/και απροθυμία των διάφορων κρατικών και δημοτικών υπηρεσιών. Υπάρχουν βέβαια ακόμη πολλά προβλήματα που θα πρέπει να λύσει ο Φορέας Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου.

Αντίθετα στον Κυπαρισσιακό Κόλπο που λόγω της σχεδόν «απείραχτης» κατάστασής του και της μέχρι πρόσφατα απουσίας μεγάλων προβλημάτων όπως εκείνα της Ζακύνθου, υπάρχει η δυνατότητα ολοκληρωμένου χωροταξικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού. Ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει τίποτα παραπάνω εκτός από την ένταξη ορισμένων περιοχών στο δίκτυο Natura. Ο ΑΡΧΕΛΩΝ για να προωθήσει κάπως τα διαχειριστικά θέματα υπέβαλε πρόταση στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής LIFE-Φύση η οποία εγκρίθηκε το 1998 με 70% κοινοτική χρηματοδότηση και 30% εθνική. Πρέπει να τονιστεί ότι παρόλο που η πρόταση είχε εγκριθεί από τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Γεωργίας δεν δόθηκαν καθόλου κρατικά κονδύλια αλλά η απαιτούμενη εθνική χρηματοδότηση καλύφθηκε αποκλειστικά από τον ΑΡΧΕΛΩΝ.

Η εκτέλεση του προγράμματος LIFE-Φύση που κατέληξε στην εκπόνηση ενός πρωτότυπου για τα μεσογειακά δεδομένα Διαχειριστικού Σχεδίου και μιας Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ) έλαβε τα συγχαρητήρια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Είναι αξιοπερίεργο όμως ότι τα αρμόδια υπουργεία ουδέν έπραξαν για την προώθηση και εφαρμογή της μελέτης αυτής. Η συνέχεια αποτελεί το γνωστό μοτίβο που έχει πλήξει πολλούς βιότοπους αυτής της χώρας. Αρχίζουν να δημιουργούνται «τετελεσμένα γεγονότα» με αυθαιρεσίες και παρανομίες, οι οποίες σταδιακά «νομιμοποιούνται» από το διάχυτο στη χώρα πλέγμα διαπλοκής, διαφθοράς και πελατειακών σχέσεων.

Τα τελευταία χρόνια στον Κυπαρισσιακό Κόλπο και συγκεκριμένα στο νότιο τμήμα του, που αποτελεί και τον πυρήνα του βιοτόπου ωτοκίας με 86% όλων των φωλιών του Κόλπου, παρατηρούνται «τετελεσμένα γεγονότα» που συρρικνώνουν το δάσος, καταστρέφουν τις παράκτιες θίνες και δημιουργούν «οικόπεδα» για δόμηση και πώληση.

Είναι εμφανείς οι ανθρώπινες παρεμβάσεις στο τμήμα αυτό, τόσο σε αυτούς που γνωρίζουν την περιοχή εδώ και αρκετά χρόνια, όσο και από σύγκριση της σημερινής κατάστασης με παλαιές αεροφωτογραφίες. Η χαριστική βολή δόθηκε πρόσφατα από εταιρεία εκμετάλλευσης ακινήτων που άνοιξε παράνομα πέντε δρόμους με σκοπό την κατάκτηση και προνομιακή πολεοδόμηση μεγάλου παράκτιου κτήματος που είχε παραχωρηθεί σε ιδιώτη το 1953. Σε αυτήν την έκταση σήμερα η εταιρεία ετοιμάζεται να δομήσει πενήντα (50) μεζονέτες με πισίνα, μέσα στον πυρήνα του βιοτόπου της χελώνας, δηλαδή στην καρδιά της περιοχής Natura.

Αυτά και άλλα πολλά προκάλεσαν την αιφνίδια επίσκεψη στην περιοχή εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίοι διαπίστωσαν τις παρανομίες και την πλήρη απραξία του κράτους στην εκτέλεση στοιχειωδών υποχρεώσεων του για την προστασία ενός βιοτόπου κοινοτικής σημασίας. Ξεκίνησαν λοιπόν τη διαδικασία έγκλησης της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Αυτό δημιούργησε κάποια ταραχή στους αρμόδιους και προκάλεσε τη δημιουργία μιας ad hoc επιτροπής και ορισμένων συναντήσεων σε υπουργικό και περιφερειακό επίπεδο με σκοπό την αντιμετώπιση του επερχόμενου κακού, δηλαδή του δικαστηρίου.

Το ΥΠΕΚΑ, στο πλαίσιο της κυβερνητικής προεμούρας για ταχεία έγκριση των πάσης φύσεως «επενδύσεων», προσέτρεξε με περισσή βιασύνη να χαρακτηρίσει τους παράνομους δρόμους «κοινόχρηστους». Όχι βέβαια για να εξυπηρετήσει τους κατοίκους της περιοχής με πρόσβαση στη θάλασσα αλλά για να μπορέσει ο «επενδυτής» να χτίσει περισσότερες μεζονέτες, και έτσι να κερδίσει περισσότερα. Όλα αυτά μέσα σε μια περιοχή Natura της οποίας εθνικός θεματοφύλακας θεωρείται ότι είναι το ίδιο το ΥΠΕΚΑ!

Έτσι λοιπόν ενώ οι πέντε δρόμοι είναι βεβαιωμένα παράνομοι, αφού η Περιφέρεια Πελοποννήσου βεβαίωσε και πρόστιμο 22.000 € στον «επενδυτή», το ΥΠΕΚΑ μετατρέπεται σε σύμμαχο παρανομίας και αντί να «κλείσει» τους παράνομους δρόμους, γνωματεύει προς την Πολεοδομία Κυπαρισσίας ότι αυτοί είναι «κοινόχρηστοι». Το πλέον τραγελαφικό είναι ότι με το χτίσιμο πολλών σπιτιών καταλύεται η σχετική νομοθεσία που επιτρέπει μεν την εκτός σχεδίου δόμηση στις περιοχές Natura όχι όμως και την ιδιωτική πολεοδόμηση.

Η οικονομική κρίση και η ανεργία που υπάρχουν στη χώρα μας δεν πρέπει να αποτελέσουν δικαιολογίες για σπασμωδικές και αμελέτητες ενέργειες που θα οδηγήσουν στην αλόγιστη καταστροφή βιοτόπων και περιοχών μεγάλης οικολογικής

αξίας. Αυτές οι περιοχές είναι η περιουσία όλων μας που θα αποδώσει μακροχρόνια πολύ περισσότερα από μια βραχύβια οικοδομική δραστηριότητα. Είναι σα να σφάζουμε την κότα που κάνει τα χρυσά αυγά.

Δικαίως λοιπόν το Δημοτικό Συμβούλιο Τριφυλίας, αφού απέρριψε σχεδόν ομόφωνα την προώθηση αυτής της «επένδυσης» με το σκεπτικό ότι δεν είναι σύμφωνη με το πνεύμα της προστασίας του περιβάλλοντος και με την έννοια της αειφόρου ανάπτυξης, ζητάει να καθοριστεί σαφές πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος και του οικοσυστήματος του Κυπαρισσιακού.

Να λοιπόν που διαφαίνεται ευρύ πεδίο συνεργασίας των κατοίκων της περιοχής, της τοπικής αυτοδιοίκησης, του Συλλόγου ΑΡΧΕΛΩΝ και των άλλων περιβαλλοντικών οργανώσεων, της Σύμβασης της Βέρνης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που ενώνοντας τις δυνάμεις τους μπορούν να σώσουν την ιδιαίτερη περιβαλλοντικά αυτή περιοχή από αμφιβόλου αξίας «επενδύσεις» και να την αναδείξουν υποδειγματικά με μια ορθολογική και ήπια ανάπτυξη, που θα ωφελήσει σε βάθος χρόνου όλη την τοπική κοινωνία.

Δημήτρης Μαργαριτούλης